

« Η βιβλιοθήκη όπως θα την ήθελε ένας αναγνώστης »

Φωτόπουλος Διονύσιος , Αναγνώστης

Λέγομαι Διονύσης Φωτόπουλος και είμαι αναγνώστης αυτής της Βιβλιοθήκης. Η Ομιλία μου αναφέρεται σε σκέψεις μου, σχετικά με τη λειτουργικότητα μιας Βιβλιοθήκης από την άποψη του Αναγνώστη, ενός αναγνώστη που του αρέσει να διαβάζει, κυρίως λογοτεχνία.

Τι πρέπει να έχει μία Δημοτική Βιβλιοθήκη ή με ποιά βιβλία πρέπει να είναι εφοδιασμένη;

Αρχίζοντας από τη Λογοτεχνία. Όλες οι Δημοτικές Βιβλιοθήκες που έχω επισκεφτεί ή είμαι μέλος είναι εφοδιασμένες, και πολύ σωστά, με όλους τους πολύ γνωστούς μας Αρχαίους συγγραφείς, π.χ. Όμηρο, Ξενοφόντα, Πλάτωνα, Θουκυδίδη, Πλούταρχο και τους Θεατρικούς, Αισχύλο, Σοφοκλή, Ευριπίδη, Αριστοφάνη και ίσως και Μένανδρο. Πολλές έχουν και τα άπαντα κάποιων εξ' αυτών.

Σε καμία Βιβλιοθήκη δεν έχω συναντήσει τα Άπαντα ουδενός εξ' αυτών. Μεμονωμένα έργα τους ΝΑΙ, αλλά όλα τα έργα τους ΠΟΥΘΕΝΑ. Τα μόνα ολοκληρωμένα άπαντα που έχω συναντήσει είναι αυτά του Σίγκμουντ Φρόυντ. Ψάχνω χρόνια τώρα να βρω το Βιβλίο του Goete «Τα Χρόνια Περιπλάνησης του Βίλχελμ Μαιστερς», δεν το έχω βρει σε καμία Βιβλιοθήκη, ούτε στην Εθνική Βιβλιοθήκη υπάρχει.

Θα έλεγε κανένας ότι οι Goete, Dante και Cervantes δεν έγραψαν τίποτα άλλο εκτός από το Φάουστ, τη Θεία Κωμωδία και το Δον Κιχώτη αντίστοιχα.

Ο Φάουστ υπάρχει και στην πιο μικρή βιβλιοθήκη. Άλλο έργο του Γκαίτε δύσκολα βρίσκεις, εκτός ίσως από τον «Βερθερο». Ένα άλλο βιβλίο που έψαχνα χρόνια να το βρω, ήταν το Θεατρικό έργο του Βίκτωρα Ουγκώ «Τορκεμάδα». Το εντόπισα τελικά στην Εθνική Βιβλιοθήκη. Αυτά όσον αφορά τη Λογοτεχνία.

Τι γίνεται όμως με τη σύγχρονη Ελληνική Λογοτεχνία, ευνοώ την ελληνική λογοτεχνία η οποία αρχίζει μετά την Ελληνική επανάσταση του 1821 την Ξένη Λογοτεχνία, σύγχρονη ή παλαιότερη κυρίως αυτή του 18ου και 20ου αιώνα. Εκεί υπάρχει έλλειψη.

Δεν έχω βρει σε καμία βιβλιοθήκη τα Άπαντα ενός Μεγάλου Έλληνα σύγχρονου Συγγραφέα. Δεν έχω πουθενά συναντήσει ολοκληρωμένα τα Άπαντα του Καζαντζάκη ή του Παπαδιαμάντη ή έστω του Παλαμά, Σικελιανού, Καρκαβίτσα, Ελύτη ή Σεφέρη. Τα μόνα ολοκληρωμένα άπαντα σύγχρονων Ελλήνων Λογοτεχνών είναι του Γρηγόρη Ξενόπουλου και του Γεωργίου Σουρή.

Όσον αφορά τους Ξένους μεγάλους της Λογοτεχνίας εκεί τα πράγματα είναι ακόμη μελαγχολικότερα. Πόσοι είναι οι Γίγαντες της Παγκόσμιας Λογοτεχνίας; Είναι 6, 8 ίσως 10. Είναι ο Goete, Shakespeare, Dostoyevski, Tolstoy, Hugo, Cervantes, Dante, Dickens, και από τους Θεατρικούς ίσως ο Μολιέρος, ο Ίψεν, ο Τσέχοφ, η Πιραντέλο και ο Ο' Νήλλ.

Ας έλθουμε τώρα στις επιστήμες, και τέχνες. Πολύ λίγα επιστημονικά βιβλία υπάρχουν σχετικά με την εξέλιξη Επιστημών και δεν αναφέρομαι σε επιστήμες της τελευταίων 30 ή 40 ετών όπως η Βιογενετική, Αστροφυσική, Βιοτεχνολογία, Κλινική Μικροβιολογία ή η Νανοτεχνολογία. Αναφέρομαι σε Φυσική, Χημεία και Μαθηματικά, βιβλία των οποίων υπάρχουν μόνο του επιπέδου του Γυμνασίου και Λυκείου. Στην Πληροφορική βρίσκω βιβλία στα ράφια για τις γλώσσες Cobol & Fortran άχρηστες σήμερα. Λίγα βιβλία υπάρχουν για Γεωπονική, Βιολογικές Καλλιέργειες, Δενδροκομία, Κηπουρική, Ανθοκομία και ακόμα λιγότερα για τις καλλιέργειες Εθνικών Προϊόντων όπως το λάδι, η σταφίδα, τα πορτοκάλια και το μέλι.

Μεγάλοι Επιστήμονες και οι εφευρέσεις τους αγνοούνται. Πόσα βιβλία αναφέρονται για τον δικό μας Παπανικολάου το γνωστό γιατρό που ανακάλυψε το «Τεστ-Παπ», τους Παστέρ, Einstein, Richard Feynmann, Max Planck, Maria & Πέτρο Curie ή τον Κωνσταντίνο Καραθεωδορή ένας απο τους Θεμελειότες της σύγχρονης Θερμοδυναμικής έστω τον σύγχρονο Αστροφυσικό Στέφεν Χωκιν. Θα μου πείτε πόσοι ενδιαφέρονται γι' αυτού του είδους τα Βιβλία. Θα σας απαντήσω ότι λίγους θα βρείτε στο πλήθος των βιβλιόφιλων μίας συγκεκριμένης δημοτικής βιβλιοθήκης. Αλλά εάν κάποιος προσθέσει όλους τους ενδιαφερόμενους μέσα στο Λεκανοπέδιο της Αττικής, τότε είναι πολλοί. Γι' αυτό και παρακάτω υποστηρίζω την άποψη ότι μερικές Βιβλιοθήκες πρέπει να ειδικευθούν σε ορισμένους τομείς. Όσον αφορά τις τέχνες, εκεί τα δεδομένα είναι ακόμα πιο ισχνά. Βιβλία για τα μεγάλα ρεύματα της Ζωγραφικής π.χ. Ιμπρεσιονισμός, κυβισμός, κλασικούς, ρομαντικούς, σουρεαλιστές

και Ντανταϊστές δεν βρίσκεις. Μεμονωμένους Ζωγράφους Ναι. Το ίδιο ισχύει και στη Μουσική, Αρχιτεκτονική, Γλυπτική. Στην Ιατρική οι περισσότερες Βιβλιοθήκες διαθέτουν Ιατρικές Εγκυκλοπαίδειες, αλλά στερούνται βιβλίων που αναφέρονται στην Κληρονομικότητα, Ανατομία, Ανοσία, Φαρμακολογία, Παιδικές Ασθένειες, Πρόληψη Ασθενειών ή Συμπτώματα Ασθενειών ή σύγχρονες Ασθένειες.

Δεν υπάρχου βιβλία για το DNA δεν υπάρχουν βιβλία για το AIDS , δεν υπάρχουν βιβλία για τις σύγχρονες αρρώστιες. Όσον αφορά Πνευματικά και Αθλητικά Παιχνίδια η διαθεσιμότητα βιβλίων είναι σχεδόν ανύπαρκτη π.χ. το Σκάκι, ένα άθλημα με τη μεγαλύτερη συμμετοχή απ' όλα τα αθλήματα, στις πρώην χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, ιδιαίτερα διαδεδομένο σε Αγγλία, Σκανδιναβικές Χώρες, Ινδία και Κίνα και όχι μόνο.

Χρόνος Αναζήτησης Βιβλίων.

Να συντομευθεί ο χρόνος αναζήτησης ενός βιβλίου, δεδομένου ότι πολλοί αναγνώστες ψάχνουν στα ράφια για Βιβλία που τους ενδιαφέρουν, σπαταλώντας πολύτιμο χρόνο. Εγώ π.χ. όταν μπαίνω σε μια βιβλιοθήκη, βγαίνω μετά από μία-μιάμιση ώρα. Μέσα σε αυτό το διάστημα διαβάζω ένα βιβλίο 200 σελίδων. Πώς θα συντομευθεί ο χρόνος αναζήτησης? Η αναζήτηση να γίνεται μέσω των ιστοσελίδων των Βιβλιοθηκών πατώντας στον Υπολογιστή τους, στην ελεύθερη ώρα τους στο σπίτι τους, www.library.n.iraklio/διαθεσιμότητα/ η λίστα βιβλιοθήκης σε διάφορους τομείς π.χ. Λογοτεχνία, Ιστορία, Επιστήμη, Ψυχολογία, Θέατρο, Ποίηση, Τέχνες, Κοινωνιολογία. Εάν είναι δυνατόν να κλείνεις τα βιβλία που σε ενδιαφέρουν ηλεκτρονικά. Ψάχνω να βρω ένα βιβλίο στην Κληρονομικότητα σε πολλές βιβλιοθήκες, αλλά δεν βρήκα κανένα. Όπως επίσης δεν είδα πουθενά το Σύνταγμα της Ελλάδας. Ίσως και να υπάρχουν, αλλά να τα παίρνουν άλλοι ή να είναι καταχωρημένα σε λάθος ράφια. Εάν θα υπήρχε μία ηλεκτρονική λίστα βιβλίων θα ανακάλυπτα εάν υπάρχουν αυτά τα βιβλία και δεν θα έψαχνα ματαίως.

Νέες αφίξεις Βιβλίων και Ανακοινώσεις.

Να ενημερώνονται οι Αναγνώστες με E-mail για τις νέες αφίξεις, ή από μία τυπωμένη ανακοίνωση αναρτημένη στην είσοδο της Βιβλιοθήκης, η ακόμα από ένα φυλλάδιο το οποίο θα δίδεται στους αναγνώστες όταν θα εισέρχονται στη Βιβλιοθήκη. Θα ήταν

ευχής έργο να γνωρίζουν οι αναγνώστες εκ των προτέρων την ημερομηνία απόκτησης νέων βιβλίων.

Προτεραιότητες Βιβλίων, Πότε και ποιά Βιβλία να αποκτούνται, Εφημερίδες.

Και εδώ μπαίνει το ερώτημα κάθε πότε πρέπει να ανανεώνεται μία Βιβλιοθήκη; Θα έλεγα κάθε φορά που η επικαιρότητα το απαιτεί. π.χ. Κάθε χρόνο τον Οκτώβριο απονέμονται τα Βραβεία NOBEL, έχουμε τα Βραβεία Booker από την Αγγλική Ακαδημία, τα Goncourt από τη Γαλλία, τα Cervantes από την Ισπανία, τα Pulitzer των Ηνωμένων Πολιτειών, τα Βραβεία της Ελληνικής Ακαδημίας κ.α. Μία πρωτοπόρος Βιβλιοθήκη θα πρέπει να προμηθεύεται ορισμένα από τα Βιβλία των βραβευθέντων Λογοτεχνών ή Επιστημόνων. Επίσης να εφοδιάζεται σε τακτά διαστήματα με τα λεγόμενα Best Sellers, Ελλήνων ή Ξένων συγγραφέων.

Κάθε χρόνο υπάρχει μία επέτειος, π.χ. 100 χρόνια από τη Γέννηση του Οδυσσέα Ελύτη ή 50 χρόνια από το Θάνατο του Καζαντζάκη ή 200 χρόνια από τη γέννηση του Τολστόι. Να γίνεται αναφορά στην επέτειο με την απόκτηση 2 ή 3 νέων βιβλίων.

Σε πολλές Βιβλιοθήκες του Εξωτερικού, αλλά και η εδώ Αμερικάνικη Βιβλιοθήκη της Αθήνας εφοδιάζονται καθημερινώς με εφημερίδες, τουλάχιστον τρεις, καθώς επίσης και με εβδομαδιαία ή μηνιαία περιοδικά. Εδώ στα Βόρεια Προάστια η μόνη Βιβλιοθήκη που διαθέτει μια ημερησία εφημερίδα είναι η Δημοτική Βιβλιοθήκη του Χαλανδρίου.

Διαφήμιση της Βιβλιοθήκης - Παρουσιάσεις Βιβλίων - Συγκεντρώσεις με ομιλίες γνωστών προσώπων των γραμμάτων και τέχνης.

Να διοργανώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα συγκεντρώσεις, Λογοτεχνικές, Επιστημονικές, Ιστορικές. «Ημερίδες» θα μπορούσε να τις αποκαλέσει κανείς με αφορμή είτε για την παρουσίαση βιβλίων, είτε λόγω κάποιας επετείου, με πρόσκληση του συγγραφέα ή ενός γνωστού προσώπου, ικανού να μιλήσει για το έργο ενός συγκεκριμένου Λογοτέχνη, Επιστήμονα ή Καλλιτέχνη. Όπου οι αναγνώστες θα προσκληθούν ηλεκτρονικώς μέσω E-mail ή ταχυδρομικώς ή έστω τηλεφωνικώς.

Νομίζω ότι πολλοί Εκδοτικοί Οίκοι θα ήταν πρόθυμοι να συνδράμουν μια τέτοια πρωτοβουλία, αν μη τι άλλο για να αυξήσουν τις πωλήσεις τους.

Πολλοί Δήμοι εκδίδουν μία εφημερίδα συνήθως σε μη τακτά διαστήματα και η οποία διανέμεται δωρεάν όπου κυρίως αναφέρεται στα πεπραγμένα του Δήμου. Μία Παρουσίαση/Διαφήμιση για τη Δημοτική Βιβλιοθήκη στη Δημοτική Εφημερίδα θα άνοιγε την πόρτα σε αρκετούς νέους αναγνώστες.

Ξενόγλωσσα Βιβλία

Να διευρυνθεί το τμήμα ξενόγλωσσων βιβλίων. Να γίνει προσπάθεια να ενδιαφερθούν αναγνώστες ιδιαίτερα οι Αγγλόφωνοι, Γαλλόφωνοι & Γερμανόφωνοι οι οποίοι αποτελούν την πλειοψηφία, αλλά και αναγνώστες προερχόμενοι από τις πρώην Χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Μία ημερησία εφημερίδα, αλλά και ένα εβδομαδιαίο ή μηνιαίο περιοδικό αρκεί για το ξεκίνημα. Και μια και μιλάμε για μετανάστες ή παλιννοστούντες, να βάλουμε στα ράφια βιβλία από Ρωσία, Αλβανία, Βουλγαρία και Φιλιππίνες και ίσως κάποιες χώρες από την Αφρική. Πολλοί από αυτές τις χώρες, είναι ιδιαίτερα μορφωμένοι με αναπτυγμένη κουλτούρα. Δε θα έπρεπε να υπάρχουν βιβλία για αυτούς; Για την ιστορία τους, για τα ήθη και τις παραδόσεις τους, για τη μουσική τους, τα τραγούδια τους; Την Κουζίνα τους;

Ορισμένοι από αυτούς έχουν άλλα ενδιαφέροντα. Παίζουν Γκολφ, παίζουν σκάκι, αναφέρω πάλι το σκάκι, γιατί είναι το πλέον αδικημένο και παραμελημένο.

Εξειδίκευση Βιβλιοθηκών.

Να δημιουργηθούν Βιβλιοθήκες εξειδικευμένες σε ορισμένους τομείς, εφάμιλλες Πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών εξωτερικού π.χ. Ειδικευμένες σε Ιατρική, Ιστορία, Ψυχολογία, Αστρονομία, Αθλητισμό, Μουσική κ.α.

Εδώ θα πρέπει να υπάρξει συνεργασία μεταξύ των Βιβλιοθηκών. Πολλές Βιβλιοθήκες εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις Δωρεές των Αναγνωστών. Πολλά από αυτά τα βιβλία είτε μένουν σε κούτες στις αποθήκες, είτε καταχωρούνται σε λάθος ράφια, είτε διότι το θέμα του βιβλίου δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον για το αναγνωστικό κοινό αυτής της συγκεκριμένης βιβλιοθήκης, είτε διότι δεν υπάρχουν άτομα για να τα καταχωρήσουν.

Εάν μία Βιβλιοθήκη έχει ειδικευθεί σε ένα τομέα ας πούμε Ευρωπαϊκή Ιστορία, ένα βιβλίο που αφορά ασθένειες του 20ου αιώνα, θα βρει μεγαλύτερο ενδιαφέρον σε μία βιβλιοθήκη ειδικευμένη στα Ιατρικά Θέματα. Από την άλλη μεριά, η Ειδικευμένη σε

Ιατρικά Θέματα Βιβλιοθήκη θα ανταλλάξει τα Ιστορικά της Βιβλία με αυτά των Ιατρικών Θεμάτων. Ή τουλάχιστον να ανταλλάσουν τα βιβλία πού δεν κινούνται. Ένα Βιβλίο πού δεν έχει δανειστεί σε κανένα αναγνώστη τα δύο τελευταία χρόνια είναι άχρηστο και πιάνει χώρο. Αυτή η ανταλλαγή Βιβλίων θα ωφελήσει και τις δύο ειδικευμένες βιβλιοθήκες και πολύ περισσότερο τους ενδιαφερόμενους αναγνώστες. Με άλλα λόγια Ειδικευμένες βιβλιοθήκες όπου θα συρρέουν φοιτητές και Καθηγητές Πανεπιστημίων.

Και βέβαια δεν ωφελούν μόνο τα βιβλία. Οι Βιβλιοθήκες θα πρέπει να εφοδιάζονται με τα μηνιαία περιοδικά/Επιθεωρήσεις όπου αναφέρονται οι τελευταίες πρόοδοι των επιστημών π.χ. Ιατρικά Χρονικά, Χημικά Χρονικά, Νομικές Επιθεωρήσεις κ.α.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη όλων των ανωτέρω είναι η αύξηση του προϋπολογισμού από τις Δημοτικές Αρχές και κατ' επέκταση από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Εν κατακλείδι θα πρέπει να αναφέρω, ότι η Βιβλιοθήκη του Δήμου Ηρακλείου Αττικής, είναι από τις αρτιότερες και πληρέστερες πού έχω γνωρίσει. Θα ήθελα να την δω να μεγαλώσει ακόμα.

Και μία τελευταία παρατήρηση. Οι Βιβλιοθήκες θα πρέπει να είναι ανοιχτές και τα Σάββατα.

Σας Ευχαριστώ όλους για την προσοχή σας και οποιαδήποτε ερώτηση είναι καλοδεχούμενη.